

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

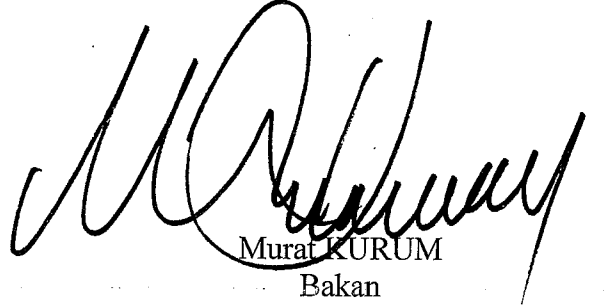
Sayı :30824082-610-4880358
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

27 Ekim 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (100 Adet, 156 Sayfa)

BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ORHAN SARIBAL'IN
TBMM 7/71401 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Eti Holding A.Ş.'ye ait ve Kütahya'nın Emet ilçesinde bulunan bor madeni işleme tesislerinin kirlettiği suların önce Emet çayına oradan da Bursa Mustafakemalpaşa ilçesindeki Kirmasti çayına karıştığı biliniyor.

Kirmasti çayı Mustafakemalpaşa tarımsal üretimde büyük bir öneme sahiptir. Tarım alanlarının büyük bölümü Kirmasti çayının sularını tarımsal sulamada kullanmaktadır. Emet'teki bor madeni atık sularının kirlettiği Kirmasti çayının suları ile üretim yapılan tarlalarda ciddi ürün kayıpları yaşandığı görülmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yetkilileri, Tarım ve Orman Bakanlığı, Bursa Tarım İl Müdürlüğü, Mustafakemalpaşa İlçe Tarım Müdürlüğü uzmanları konuyu bildikleri, yıllardır üreticiler, bölgede yaşayan vatandaşlar bu konuda şikayetler dile getirdikleri halde herhangi bir önlemin alınmadığı gözlenmektedir.

Bu yıl Kirmasti çayından su alıp ürün yetiştirmeye çalışan çok sayıda çiftçinin ürünü yok oldu. Bizzat ziyaret ettiğim karpuz ve sanayide kullanılmak üzere üretilen domates tarlalarında ürünlerin kuruduğu ve ciddi oranda verim ve kalite kaybı yaşandığını gözlemledim.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Eti Holding A.Ş.'ye ait Kütahya'nın Emet ilçesindeki bor madeninin Emet çayını ve Kirmasti çayını kirletmesini önlemek için bugüne kadar ne gibi önlemler alınmıştır?
- 2- Emet ve Kirmasti çaylarının bor maden işletmesinden kaynaklı kirliliği bugüne kadar herhangi bir analiz yapılmış mıdır? Yapıldı ise sonuçları ne olmuştur?
- 3- Kirmasti çayından su alarak üretim yapan Mustafakemalpaşa'daki çiftçilerin ürün kayıpları dikkate alındığında, bugüne kadar alınan önlemlerin yetersiz olduğu görülmektedir. Ülkemizin en önemli tarımsal üretim merkezlerinden olan Bursa Mustafakemalpaşa'daki tarım alanlarını zehirleyen Kirmasti çayının kirlenmesinin önüne geçmek için gibi çalışmalar yapılacaktır?
- 4- Kirmasti çayının kullanılmasından kaynaklı üretim kaybı yaşayan çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi için bir çalışma yapılacak mıdır? Bu yıl gelirlerini kaybeden çiftçilerin kaybını telafi etmeyi düşünmekte misiniz?
- 5- Bor madeninin çevreye verdiği zararın farkında olan ve iletilen şikayetleri dikkate alarak gerekli önlemleri almak için çalışma başlatmayanlar hakkında herhangi bir idari ve adli işlem yapılmış mıdır? Yapılmadı ise neden yapılmamıştır? Görevini yapmayan bu kamu görevlileri hakkında herhangi bir işlem yapılacaktır?

CEVAP

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmakta olup, Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, 2872 sayılı Çevre Kanunun 20. Maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Bu çerçevede, 2020 yılından günümüze kadar bahse konu tesiste 31 denetim yapılmış olup, 40.223,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Bakanlığımızca kirliliğin yerinde tespitine yönelik çalışmalar ile kurulu kapasitesi 5000 m³/gün ve üzeri olan atıksu arıtma tesisleri deşarj suları 22/03/2015 tarihli ve 29303 sayılı “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında 7/24 online olarak takip edilmektedir. Kermasti Çayı’nın yer aldığı Bursa İlinde 35 adet SAİS istasyonu mevcut olup bunlardan iki tanesi Mustafakemalpaşa’da yer almaktadır. Söz konusu istasyonların verileri Bakanlığımızca on-line takip edilmektedir.

SAİS ile atıksu arıtma tesisi çıkış suları değerleri yükseldiğinde alarm oluşmakta, bu alarm durumu İl Müdürlüklerimize ulaşmaktadır. Uzaktan otomatik numune aldırma yöntemi ile alınan atıksu numuneleri Bakanlıkça yetki verilen akredite laboratuvarlarca analiz edilmekte ve sonucunda yasal işlem uygulanmakta olup, bu sayede atıksu arıtma tesislerinde 7/24 teknolojik denetim gerçekleştirilmektedir.